

Titulació	Tipus	Curs
Educació Primària	OB	3

Professor/a de contacte

Nom: Mar Moron Velasco

Correu electrònic: mar.moron@uab.cat

Equip docent

Maria Inmaculada Pla Rius

Sara Torres Vega

Blanca Pujol Corominas

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Es recomana tenir aprovada l'assignatura D'EDUCACIÓ MUSICAL I VISUAL de segon curs.

Objectius

Objectius formatius:

La naturalesa dels processos artístics i els seus recursos per a ser formalitzats.

Intervencions educatives en l'àmbit de l'educació performativa de les arts: imatge, objecte i espai.

Interpretació, escolta i creació musical com a base de la comprensió musical

Aplicacions didàctiques en l'àmbit de la música al voltant de l'audició, la cançó i la creació.

Competències

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Adquirir recursos per a fomentar la participació al llarg de la vida en activitats musicals i plàstiques dins i fora de l'escola.
- Analitzar i reconèixer les pròpies competències socioemocionals (en termes de fortaleces, potencialitats i debilitats), per desenvolupar aquelles que siguin necessàries en el desenvolupament professional.

- Comprendre els principis que contribueixen a la formació cultural, personal i social des de les arts.
- Conèixer el currículum escolar de l'educació artística, en els seus aspectes plàstic, audiovisual i musical.
- Conèixer i aplicar a les aules les tecnologies de la informació i de la comunicació.
- Dissenyar, planificar i avaluar processos d'ensenyament i aprenentatge, tant de forma individual com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Mantenir una relació crítica i autònoma respecte els sabers, els valors i les institucions socials públiques i privades.
- Reflexionar entorn les pràctiques d'aula per tal d'innovar i millorar la tasca docent. Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l entre els estudiants.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir els coneixements curriculars artístics de l'escola.
2. Comprendre el valor de l'educació artística en el desenvolupament de la persona i de la societat.
3. Conèixer, analitzar i produir material didàctic aplicat a l'ensenyament artístic.
4. Conèixer i utilitzar recursos tecnològics en les activitats programades.
5. Estar capacitat per a treballar en equip.
6. Experimentar la música amb relació al context social i cultural.
7. Haver adquirit coneixements i capacitats i habilitats en la dimensió productiva i perceptiva de les arts plàstiques i musicals.
8. Haver desenvolupat coneixements i capacitats crítiques respecte la cultura i l'educació.
9. Haver desenvolupat les capacitats creatives i d'innovació.
10. Portar a terme projectes que incloguin diferents disciplines artístiques en el seu procés.
11. Proposar formes d'avaluació dels projectes i accions de millora de la sostenibilitat.
12. Reconèixer el valor de les arts en la formació de la persona, i el paper fonamental que l'escola té com a responsable d'aquesta condició.
13. Reconèixer les emocions pròpies i dels altres, i el seu valor en l'educació artística a l'escola.

Continguts

Bloc I. Art i educació. DIMENSÍO CULTURAL/PERFORMATIVA

1. Les obres d'art com a font de coneixement: anàlisi de l'obra d'art.
- 1.1- Recerca, anàlisi i reflexió sobre artistes i les seves creacions.

Bloc II. Formació en la pràctica de l'art. DIMENSÍO PRODUCTIVA/PERFORMATIVA

1. Pràctiques i projectes relacionats amb diferents moviments artístic i contextos culturals.
2. Comprensió i experimentació de la pràctica de l'art com a procés de coneixement.

Bloc III. L'educació artística a l'escola. LA INTERVENCIÓ EDUCATIVA en un context metodològic d'educació performativa

1. El currículum de l'àrea d'art i la seva implementació a l'escola: Metodologies, processos i estratègies.
2. Escola, museus i centres culturals.

Bloc IV. Música i educació. DIMENSÍO CULTURAL

1. La música en relació al context social i cultural.

Bloc V. Formació en la pràctica musical. DIMENSÍO PRODUCTIVA I PERCEPTIVA DE LA MÚSICA

1. La interpretació, l'escolta i la creació musical a través de la veu, d'instruments, de la dansa o de materials sonors diversos.

1.1.- La cançó com a element bàsic de pràctica musical.

1.2.- L'audició musical i la comprensió de la música

1.3.- L'aplicació dels elements musicals en la creació.

Bloc VI. L'educació musical a l'escola. DIMENSIÓ DIDÀCTICA DE LA MÚSICA

1. L'Educació artística i cultural, una competència bàsica comunicativa

2. Principis metodològics fonamentals, recursos, materials i estratègies.

3. La interdisciplinarietat entre la música i altres àrees curriculars,

4. La funció de la música a l'escola. Especialista versus generalista, la necessària col·laboració.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial en gran grup	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13
Seminaris	23	0,92	1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 13
Tipus: Supervisades			
Tutories i altres activitats tutoritzades	25	1	2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13
Tipus: Autònomes			
Disseny i creació d'intervencions educatives	32	1,28	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13
Reflexions teòriques	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 11, 12, 13

ACTIVITATS AUTÒNOMES

Disseny i creació d'intervencions educatives

Reflexions teòriques

ACTIVITATS DIRIGIDES

Presencial en gran grup

Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants.

Plantejament i organització dels exercicis i activitats que es realitzaran posteriorment en seminaris.

Realització d'activitats musicals col·lectives de la pràctica musical.

PROJECTE TRANSNATURA: EDUCACIÓ DE LES ARTS VISUALS. Transnatura és el títol del projecte pluridisciplinar dissenyat entre els equips docents de cinc de les assignatures de 3r curs del Grau en Educació Primària. Consisteix en una sortida de dos dies i una nit a la natura en la qual es vol proporcionar una vivència intensa i formativa en el medi natural que, a més a més de treballar objectius específics de cadascuna de les disciplines, també facilita l'abordatge d'aspectes transversals com per exemple la sostenibilitat, la vida saludable, la convivència i la relació entre escola i natura, entre d'altres.

Assignatures implicades: . Didàctica de les Ciències Experimentals; Aprenentatge i Desenvolupament II; Educació Musical Visual i aprenentatge; Educació Física i la seva Didàctica I; Llengües i aprenentatge.

L'assistència és obligatòria. En cas que algú no pugui assistir-hi per un motiu justificat, haurà d'acreditar-ho i realitzar un treball compensatori prèviament acordat amb el/la docent. Les activitats que es realitzin durant la sortida formaran part de l'avaluació continuada de les diferents assignatures. L'equip docent especificarà a principis de curs les evidències d'aprenentatge i els criteris d'avaluació corresponents. Els detalls relatius a horaris, preu, itinerari i equipatge es facilitaran a l'inici de curs.

Primeres informacions sobre l'activitat:

Lloc: Vall de Núria

Dates sortida: 13 i 14 d'octubre (grups 21 i 71) i 16 i 17 d'octubre (grups 31 i 41) del 2025.

Preu: per concretar, serà entre 50 i 60 euros (inclou el cremallera, el sopar, el dormir, l'esmorzar i el dinar del segon dia)

Durant el 1r trimestre, la UAB obre una convocatòria de beques per finançar la sortida

Tutoria informativa: A concretar al setembre.

Seminaris

Espais de treball en grup reduïts supervisat pel professorat on mitjançant anàlisi de documents, visionat de projectes artístics, propostes per a la creació,... s'aprofundeix en els continguts, ja treballats en el gran grup.

Realització dels exercicis i activitats dissenyats en les sessions de gran grup.

Exercitació pràctica musical i visual i plàstica en activitats específiques del treball de seminari.

Activitats d'exposicions orals, individuals o en grup. Comentaris i crítiques dels resultats.

Sortides a museus o altres centres artístics i audicions musicals.

ACTIVITATS SUPERVISADES

Tutories i altres activitats tutoritzades.

*Degut al moment actual "d'alarma climàtica", "de manca de recursos naturals" i "de desequilibri econòmic" que estem vivint al planeta, l'equip de professores de la Unitat de Didàctica de l'Expressió Plàstica, fomentarà competències artístiques des d'una mirada eco-social i eco-feminista. Es prioritzaran materials naturals i de reciclatge durant les sessions de taller i les creacions artístiques individuals i/o grupals que es realitzin. Amb la utilització de materials naturals i l'elaboració d'altres a partir d'aquests, es vol generar consciència ambiental entre les estudiants, que implica desenvolupar la sensibilitat i l'habilitat crítica per a percebre el medi natural i material que ens envolta, i per saber i reaccionar davant d'actituds, situacions i esdeveniments que contribueixin a millorar la cura del planeta.

Si es necessiten altres materials, les professores recomanaran allò més adient per a les activitats programades, que tindrà un cost sostenible i podrà ser compartit entre les estudiants. Es cercaran mecanismes per a què tothom els tingui.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
BLOC I. Art i educació. DIMENSIÓ CULTURAL_VISUAL. INDIVIDUAL	10%	0	0	1, 2, 5, 8, 10, 12
BLOC II. Formació en la pràctica de l'art. DIMENSIÓ PRODUCTIVA_VISUAL. INDIVIDUAL	20%	0	0	4, 5, 6, 7, 9, 10, 13
BLOC III. L'educació artística a l'escola. LA INTERVENCIÓ EDUCATIVA_VISUAL. GRUP	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13
BLOC IV. Música i educació. DIMENSIÓ CULTURAL.	10%	0	0	2, 6, 8
Bloc V. Formació en la pràctica musical. DIMENSIÓ PRODUCTIVA I PERCEPTIVA DE LA MÚSICA.	15%	0	0	4, 7, 13
BLOC VI. L'educació musical a l'escola. DIMENSIÓ DIDÀCTICA DE LA MÚSICA.	25%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant les activitats que es mostren en la graella que hi ha a continuació.

És necessària l'assistència a classe ja que aquesta assignatura és de caràcter pràctic i se centra en el treball de la competència docent en l'àmbit visual i musical. L'assistència a classe possibilita l'observació i anàlisi del modelatge docent i del procés didàctic, que considerem cabdal per poder realitzar amb èxit l'assignatura.

Per a poder superar l'assignatura s'han d'haver aprovat cada una de les dues matèries de què consta, la d'educació visual i plàstica (50%) i la d'educació musical (50%). La nota final serà la mitja aritmètica entre les dues parts.

VISUAL: Els estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura i tot i així els quedi algun aspecte no assolit se'ls donarà l'oportunitat de poder superar la matèria, realitzant un treball autònom addicional o refent alguna de les activitats lliurades o realitzades. S'haurà de revisar cada cas en funció de la situació de cada estudiant.

MÚSICA: Les activitats d'avaluació suspeses faran mitjana exceptuant la de l'examen oral, que haurà d'obtenir una nota mínima de 5. Si l'examen oral es suspèn es podrà optar a una reavaluació per poder fer mitjana amb la resta de notes. La nota màxima de la reavaluació serà un 5.

Les persones amb problemes vocals que els impedeixin cantar hauran de portar l'informe mèdic que expliqui la situació i es faran adaptacions de l'examen oral. En cas de no portar un diagnòstic, tot i tenir problemes vocals, caldrà fer l'examen i si es suspèn farà mitjana amb la resta de notes.

El plagi total o parcial, d'una de les activitats d'avaluació i/o la còpia en un prova d'avaluació és motiu directe per suspendre l'assignatura.

PROJECTE TRANSNATURA: La natura com a font d'aprenentatge

La primera setmana de setembre, es lliurarà un dossier amb tota la informació i activitats

El procés de creació artística, que s'iniciarà a la Transnatura, es reprendrà al febrer amb l'inici de l'assignatura

TASQUES I DATES D'AVUACIÓ I RECUPERACIÓ:

MÚSICA

Treball d'audició_10%	Grupal	març	3 juliol
Treball cançó i interdisciplinarietat_10%	Grupal	maig	
Mapa conceptual concert didàctic _5%	Individual	abril	
Treball creació_12,5%	Grupal	finals de maig	
Examen oral_12,5%	Individual	18 juny	

* La sortida al concert didàctic es farà en horari de matí i tindrà un petit cost.

**L'examen oral consisteix en cantar cançons de repertori que hem estat treballant a l'aula, com també realitzar el procés d'ensenyament-aprenentatge de la cançó.

El cant oral (col·lectiu i individual) i la pràctica i vivència musical és una qüestió indispensable pel desenvolupament de l'assignatura que tots els alumnes han de poder realitzar.

VISUAL

CARPETA D'APRENENTATGE_WEB	Tipologia d'activitat	Data avaluació	Data recuperació
BLOC I. DIMENSIÓ CULTURAL. Reflexió sobre textos_5%	Individual	abril	3 de juliol
BLOC II. DIMENSIÓ PRODUCTIVA. Procés de creació artística i altres activitats relacionades amb la Transnatura_15%	Individual	abril	*Es lliurarà la web amb la revisió de les tasques no superades

BLOC III. DIMENSIÓ EDUCATIVA.
Intervenció educativa interdisciplinar i
inclusiva a través de les Arts_15%

Grupal

maig

LLIURAMENT FINAL DE LA
CARPETA D'APRENENTATGE.
Introducció, conclusions, disseny del
portfolioweb_15%

Individual

18 juny

*Els processos i resultats de les propostes realitzades durant la Transnatura (DIARI DE CAMP) s'avaluarà a l'inici de l'assignatura i serà un 5% de la nota final.

**Aquesta assignatura inclou activitats per al DESENVOLUPAMENT DE LA COMPETÈNCIA DIGITAL DOCENT. DES DE VISUAL: Totes les evidències d'avaluació de la part de visual es lliuraran a la professora en format web (es lliurarà enllaç de l'espai web a la professora i aquesta ho revisarà dues vegades durant l'assignatura).

DES DE MÚSICA: Els alumnes han de construir un musicograma de manera digital i el poden penjar en alguna plataforma web. Els alumnes realitzen exposicions orals dels treballs, en format performance, i per fer les explicacions del procés de construcció d'aquestes performances poden fer servir suports digitals.

UTILITZACIÓ DE LA IA:

MÚSICA. Ús restringit: "Per a aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de suport com la cerca bibliogràfica o d'informació i la correcció de textos de totes les activitats d'avaluació. Serà molt important que l'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat." L'ÚS NO ADEQUAT DE LA IA COMPORTARÀ REPETIR EL TREBALL.

VISUAL. En aquesta part de l'assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'estudiant en l'anàlisi i la reflexió personal. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat. Cal tenir en compte que l'ús de la IA comporta un consum energètic considerable. Per tant, és important fomentar un ús responsable i eficient en l'àmbit educatiu, prioritzant aplicacions amb un impacte positiu i evitant-ne l'ús innecessari per tal de minimitzar l'impacte ambiental i preservar el respecte per la singularitat del pensament crític i la capacitat narrativa de cada persona.

RECUPERACIÓ:

VISUAL: Els estudiants que tinguin una nota entre el 4 i el 5, hauran de definir amb el professor (tutoria) aquells aspectes a millorar de l'assignatura, i lliurar la data prevista per a la recuperació. La nota màxima de la recuperació serà un 5.

MÚSICA: Els estudiants que obtinguin una nota final de cada part de l'assignatura que estigui entre el 4 i el 5, podran optar a la recuperació, definint amb el professor (en una tutoria) aquells aspectes a millorar. La data d'entrega serà pactada amb el professor i la nota màxima que es podrà obtenir és un 5.

Un dels criteris necessaris per superar aquesta assignatura consistirà en demostrar, al llarg del curs, que l'estudiant té desenvolupades unes competències personals i socials imprescindibles per a ser "una bona mestra" / "un bon mestre": participació activa a les classes, responsabilitat i rigor en el treball autònom, no jutjar, argumentar, ús adequat dels dispositius electrònics (mòbil, ordinador, etc.), pensament crític i conductes que afavoreixin un entorn amable i positiu, democràtic i a on es respectin les diferències. El/la professora de l'assignatura anirà observant, documentant les sessions i anotant evidències en relació a aquestes habilitats personals i socials de les estudiants; i s'aniran avaluant al llarg de l'assignatura.

Cal també, que l'estudiant mostri una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent.

L'avaluació es fixarà també en les competències per al treball cooperatiu i en equip i serà sensible al gènere.

"Aquesta assignatura/mòdul no preveu el sistema d'avaluació única, ni cap prova de síntesi."

Bibliografia

EDUCACIÓ DE LES ARTS VISUALS

Acaso, M. (2009). La educación artística no son manualidades. Nuevas prácticas en la enseñanza de las artes y la cultura visual. Madrid: Catarata

Alemaní, C. (Ed.). (2022). *The Milk of Dreams: Biennale Arte 2022* (Vol.I-II). Silvana Editoriale.

Bamford, A. (2009). El factor ¡Wuuu! El papel de las artes en la educación. Barcelona: Octaedro

Berger, J. (2001). Modos de ver. Barcelona: Gustavo Gili.

Bosch, E. (2009). Un lloc anomenat escola. Barcelona: Graó.

Chapman, S. N. (2015). Arts Immersion: Using the arts as a language across the primary school curriculum. *Australian Journal of Teacher Education*, 40 (9). Doi:10.14221/ajte.2015v40n9.5

Chomsky, N. (2003). Chomsky on democracy education. New York: Roudledge Falmer.

Dewey, J. (2008). El arte como experiencia. Barcelona: Paidós

Efland, A. (1993). Consideraciones sobre la educación artística. Barcelona. Paidós

- (2002). Una historia de la educación del arte. Tendencias intelectuales y sociales en la enseñanza de las artes visuales. Barcelona: Paidós

- (2004). Arte y cognición. La integración de las artes visuales en el currículum. Barcelona: Octaedro

Efland, A., Freedman, K., Sruhs, P. (2003). La educación y el arte posmoderno. Barcelona: Paidós

Eisner, E. W. (2004). El arte y la creación de la mente. Barcelona: Paidós.

- (2002). Ocho importantes condiciones para la enseñanza y el aprendizaje. Arte, individuo y sociedad, 47-55. Recuperat de:

<https://artistica.mineduc.cl/wp-content/uploads/sites/58/2016/04/ocho-condiciones-para-la-ensenanza-del-arte.pdf>

Gardner, H. (2000). La educación de la mente y el conocimiento de las disciplinas. Barcelona: Paidós

Gompertz, W. (2012). ¿Qué estás mirando? 150 años de arte moderno en un abrir y cerrar de ojos. Tres Cantos Madrid : Taurus

Hall, C., & Thomson, P. (2017). Inspiring school change: transforming education through the creative arts. New York, London: Routledge.

Haraway, D.J. (2016). *Staying with the Trouble: Making Kin in the Chthulucene*. Duke University Press. <https://doi.org/10.1215/9780822373780>

Hoyuelos, A. (2012). Les imatges fotogràfiques com a documentació narrativa. *In-fàn-ci-a*, 188, 7-14.

- Morón, M. i París, G. (2013). Espacios de creación artística en la escuela. *Arte y movimiento*, 9, 53-63.
- Nobel, A. (2005). *Education through art (the Steiner School Approach)*. Great Britain: Floris Books.
- Nogué-Font, À. (2020). Indagaciones sobre los procesos de creación artística desde la práctica. *Arte, individuo y sociedad*, 32(2), 535-552
- Rodari, G. (2004). *Gramàtica de la fantasia, introducció a l'art d'inventar històries*. Barcelona: Columna Edicions, S.A.
- Rogers, C. (1978). *Libertad y creatividad en la educación*. Barcelona: Paidós Educador Contemporáneo.
- Stern, Arno (2016). *Del dibujo infantil a la semiología de la expresión*. Valencia: Samaruc.
- Stern, André (2015). *Yo nunca fui a la escuela*. Valencia: Litera.
- Tatarkiewicz, W. (2002). *Historia de seis ideas*, Madrid: Tecnos.
- Tonucci, F. (1986). *A los tres años se investiga*. Barcelona: Hogar del Libro S.A.
- Vecchi, V. (2013). *Arte y creatividad en Reggio Emilia*. Madrid: Morata
- Vigotsky, L. S. (1982). *La imaginación y el arte en la infancia*. Madrid: Akal.
- TRANSNATURA. La naturaleza como fuente de aprendizaje
- Educación emocional en el medio natural (2014). [Vídeo] Recuperat de: <http://www.rtve.es/alcanta/videos/para-todos-la-2/para-todos-2-debate-educacion-emocional-medio-natural/2916>
- El sentido del asombro (2012) [Vídeo] Recuperat de: <http://www.rtve.es/alcanta/videos/ultimas-preguntas/ultimas-preguntas-sentido-del-asombro/1539438/>
- Carson, R. (2012). *El sentido del asombro*. Madrid: Ediciones Encuentro S A.
- Cobo, D. (2017). *El bosque habitado - 200 años con Thoreau, padre de la Ecología*. [Audio] [Recuperat 01/02/22] <http://www.rtve.es/alcanta/audios/el-bosque-habitado/bosque-habitado-200-anos-thoreau-padre-ecologia-diego-co>
- Freire, H. (2011). *Educación en verde. Ideas per apropar els nens i les nenes a la natura*. Barcelona: Graó.
- Freire, H. (2011). Educación en verde. Por una infancia en la naturaleza. *Revista Integral*. Pp. 33-37
- Freire, H. Pedagogía verde. Recuperat de: <http://educarenverde.blogspot.com.es/>
- Louv, R. (2005). *Last child in the woods*. Nova York: Algonquin Books
- Neddo, N. (2019). *El artista orgánico*. Barcelona: Promopress
- CAMINAR COMO PRÁCTICA ESTÉTICA
- 40 años de Land Art en España. [Recuperat 01/02/22] <http://www.elmundo.es/elmundo/2012/07/04/cultura/1341412051.html>
- 200 años con Thoreau, padre de la ecología. Con Diego Cobo. El bosque habitado. RTVE. 09/07/2017 [Audio] [Recuperat 01/02/22] <https://www.rtve.es/play/audios/el-bosque-habitado/bosque-habitado-200-anos-thoreau-padre-ecologia-diego-co>
- Abad, M. i Viedma, B. (2014). Caminar como técnica para pensar. Recuperat de: <http://www.yorokobu.es/filosofia-de-caminar/>

- Bernadas, P. (editor) (2018). El arte de caminar. Barcelona: Altair Magazine
- Careri, F. (2017). Walkscapes. El andar como práctica estética. (4a. edició). Barcelona: Gustavo Gili.
- Carson, R. (2012). El sentido del asombro. Madrid: Ediciones Encuentro SA.
- Cobo, D. (2017). El bosque habitado - 200 años con Thoreau, padre de la Ecología. [Audio] Recuperat de: <http://www.rtve.es/alacarta/audios/el-bosque-habitado/bosque-habitado-200-anos-thoreau-padre-ecologia-diego->
- Corvo, J. (2013). *Walking art: prácticas, experiencia y proceso generadores de paisaje y pensamiento* [Tesi doctoral]. [Recuperat 01/02/22] <https://www.tdx.cat/handle/10803/135058>
- Gros, F. (2015). Andar, una filosofía. (3a. edició). Madrid: Taurus.
- Hazlitt, W. i Stevenson, R. (2015). Caminar. Madrid: Nórdica Libros.
- Iglesias, A. M. (2019). *La revolución de las flâneuses*. Girona: Wunderkammer
- Interartive. A platform for contemporary art and thought. Walking Art /Walking Aesthetics* [Recuperat 01/02/22] <https://walkingart.interartive.org/>
- Le Breton, D. (2017). Elogio del caminar. Madrid: Siruela.
- Pallasmaa, J. (2016). Habitar. Barcelona: Gustavo Gili.
- Raquejo, A. (2008). *Land Art*. Donostia: Nerea. 4a ed. Colección Arte hoy.
- Riedelsheimer, T. (2001). *Rivers and tides: Andy Goldsworthy working with time*. Alemania [pel·lícula]
- Riedelsheimer, T. (2017). *Leaning into the wind- Andy Goldsworthy*. Alemania [pel·lícula]
- TATE MODERN: LAND ART. [Recuperat 01/02/22] <https://www.tate.org.uk/art/art-terms/l/land-art>
- Thoreau, H. D. (2017). *Caminar*. Barcelona: Angle Editorial.
- Thoreau, H. D. (2013). Walking. In J.S. Cramer (Ed.), *Essays: A Fully Annotated Edition* (pp.243-280). Yale University Press. <https://doi.org/10.12987/9780300165623-015>
- Walking artists network*. [Recuperat 01/02/22] <https://www.walkingartistsnetwork.org/>
- WalkingLab*. [Recuperat 01/02/22] <http://www.walkinglab.org>
- Walser, R. (2017). *El Paseo*. Madrid: Siruela.
- Yorokobu. Caminar como técnica para pensar. [Recuperat 01/02/22] <http://www.yorokobu.es/filosofia-de-caminar/>
- EL MUSEU COM UN ESPAI D'ENSENYAMENT-APRENENTATGE. SINERGIES ENTRE MUSEU I ESCOLA
- Alonso-Sanz, A. (2011). La visita al museo como parte de la formación inicial del profesorado en Educación Artística. *Arte y políticas de identidad*. 5, 43-60.
- Bang Larsen (2010). *Palle Nielsen. El model. Un model per a una societat qualitativa*. (1968). Barcelona: Museu d'Art Contemporani de Barcelona
- Dysthe, O. ; Bernhardt, N.; Esbjorn, L. (2013). *Enseñanza basada en el dialogo. EL museo de arte como espacio de aprendizaje*. Bergen: Fagbokforlaget
- Fuertes; E. (2020) Les estratègies de Pensament Visual (VTS), una metodologia educativa necessària. [Recuperat 01/02/22] <https://blog.museunacional.cat/les-estrategies-de-pensament-visual-vts-una-metodologia-educativa-necessaria/>

González-Sanz, M., Feliu-Torruella, M., Cardona-Gómez, G.(2017). Las Visual Thinking Strategies (VTS) desde la perspectiva del educador patrimonial. DAFO del método en su aplicación pràctica. *Revista de Educació*, N. 375, 160-183

González Verdaguer, T. (2016). Diàlogos en el museu. *Cuadernos de Pedagogía*. 473, pp. 66-69

González Verdaguer, T. (2008). El museu com espai de trobada entre l'educació i la cultura. *Temps d'educació*, 35, 119-126

Huerta, R. de la Calle (2005). *La mirada Inquieta: Educació artística y museos*. Valencia: Universitat de València

Juanola, R. (2009) Importancia de los museos en la educación artística. En *Actas, ponencias y comunicaciones. I Congreso Internacional. Los Museos en la educación. La formación de los educadores*. Madrid:Fundación Colección Thyssen-Bornemisza

Mayol, M. (2009) La educació de los museos: un compromiso con todos. En *Actas, ponencias y comunicaciones. I Congreso Internacional. Los Museos en la educación. La formación de los educadores*. Madrid: Fundación Colección Thyssen-Bornemisza

Murawski, M. (2014) Openthink: Visual Thinking Strategies (VTS) & museus. En *Art Museum Teaching a forum for reflecting on practice*. [Recuperat 01/02/22]

<https://artmuseumteaching.com/2014/04/29/openthink-visual-thinking-strategies-vts-museums/>

Museu Nacional Centro de Arte Reina Sofía (2018). *Luis Camnitzer. Hospicio de utopías fallidas*. [catàleg]

Padró, C. (2006) Repensar los museos, la educació y la historia del arte. En Belda, C. i Marín, M.T (coords). *La museología y la historia del arte*. Murcia: Universidad de Murcia

Sánchez de Serdio, A. (2021). *Una educación imperfecta. Apuntes críticos sobre pedagogías del arte*. Madrid: Exit Publicaciones

Vaquero, C. y Texeira, R. (2021). Otra forma de visitar el museo. Una oportunidad para resignificar la educación artística desde la acción col·lectiva en la formación de maestras y maestros. *ArtsEduca*, 28, 8-23

Zepeda, N. (2015). Estrategias y recursos. Visual Thinking Strategies (VTS) - Estrategias de pensamíneto visual. En *NodoCultura*. [Recuperat 01/02/22] <http://nodocultura.com/2015/03/visual-thinking-strategies-vts/>

INTERVENCIÓ EDUCATIVA, INTERDISCIPLINÀRIA E INCLUSIVA D'EDUCACIÓ A TRAVÉS DE LES ARTS

Acaso, M. y Megías, C. (2019). *Art Thinking. Cómo el arte puede transformar la educación*. Barcelona: Paidós Educación (4a. edició)

Acaso, M., (2015). Las artes visuales no solo han de utilizarse como contenido sino como una estrategia genérica de adquisición de conocimiento. [Recuperat 01/02/22] [https://mariaacaso.es/educacion-disruptiva/ls-artes-visuales-no-solo-han-de-utilizarse-como-contenido-sino-como-](https://mariaacaso.es/educacion-disruptiva/ls-artes-visuales-no-solo-han-de-utilizarse-como-contenido-sino-como-una-estrategia-genetica-de-adquisicion-de-conocimiento/)

Aguirre, Imanol (2017). La formación de la persona. En *Cuadernos de Pedagogía*, 484, 24-27

Álvarez, I., Morón, M. i Gastín, M. (2019). Educar a través de las Artes. Proyectos interdisciplinarios e inclusivos en una escuela multicultural. *Aula*. 287, 31-35

Álvarez-Valdivia, I. M. & Morón-Velasco, M. (2022). Educar por medio del arte en una escuela multicultural. *magis, Revista Internacional de Investigación en Educación*, 15, 1-23. [Recuperat 01/02/22] <https://revistas.javeriana.edu.co/index.php/MAGIS/article/view/32731>

Alemaní, C. (Ed.). (2022). *The Milk of Dreams: Biennale Arte 2022* (Vol.I-II). Silvana Editoriale.

Ambrós, A.; Ramos, J. M.; Rovira, M. *Components d'una Unitat Didàctica*. ICE. UB. [Recuperat 01/02/22] http://www.ub.edu/dllenpantalla/enfilem/doc/CAP4/06_5TEXTCAP4.pdf

Atkinson, D. (2017). Without criteria: art and learning and the adventure of pedagogy. *The International Journal of Art & Design Education* 36 (2): 141-152. doi:10.1111/jade.12089

Ballesteros, P. (2020). *Jaume Plensa ¿Puedes oírme?* España [pel.lícula]

Barton, G. (2015). Arts-based Educational Research in the Early Years. *International Research in Early Childhood Education*, 6 (1): 62-75. Accessed July 23, 2020.

Bauman, Z. (2008). L'educació en un món de diàspores. *Debats d'Educació* [vídeo] [Recuperat 01/02/22]. <https://fundaciobofill.cat/publicacions/educacio-en-un-mon-de-diaspores>

Blanco, V. y Cidrás, V. (2019). *Educación a través del arte. Cara a unha escola imaxinada*. Pontevedra: Kalandraka

Cole, M. (2006). *The Fifth Dimension: an After-school Program Built on Diversity*. Nueva York: Russell Sage Foundation.

Ewald, W. (2001). *I Wanna Take Me a Picture*. Teaching photography and writing to children. Boston: Beacon Press

Haines, Ch. y Leibrecht, G. (2019). *Ai Weiwei: Yours truly*. EEUU [pel.lícula]

Hall, C. & Thomson, P. (2017). *Inspiring school Change. Transforming Education through the Creative Arts*. New York: Routledge.

Heather Lenz (2018). *Kusama: Infinito*. EEUU [pel.lícula]

La Porte, A. M. (2016). Efficacy of the Arts in a Transdisciplinary Learning Experience for Culturally Diverse Fourth Graders. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 8 (3): 467-480. [Recuperat 01/02/22] <https://search-proquest-com.are.uab.cat/docview/1826529909?accountid=15292>

Morón, M. (2015). *L'art del segle XX a l'escola*. [Recuperat 01/02/22] <http://www.marmoron.com/lartdelseglexxalescola/html/index.htm>

Morón, M. i Álvarez, I. (2021). *Artistes que investiguen sobre multiculturalitat i altres temes socials. Educación a través de las artes*. Dipòsit Digital de Documents de la UAB. [Recuperat 01/02/22] <https://ddd.uab.cat/record/239221?ln=ca>

Nobel, A. (2005). *Educating through Art*. Glasgow: Floris Books

Vardà, A. y René, J. (2017). *Rostros y lugares*. Francia [pel.lícula]

Zhang-Yu, C., S. García-Díaz, D. García-Romero, J.L. Lalueza. (2021). Funds of Identity and Self-exploration Through Artistic Creation: Addressing the Voices of Youth. En *Mind Culture and Activity*. Volume 28,. 138-151

OTROS RECURSOS:

Unitat de Didàctica de les Arts Plàstiques. Facultat de CCEE. UAB. [Recuperat 01/02/22] <http://www.uab.cat/servlet/Satellite/el-departament/didactica-de-les-arts-plastiques-1243492964927.html>

Enllaços de interès. Recuperat de:

<https://www.uab.cat/web/la-docencia/educacio-de-les-arts-visuals-1345742628701.html>

Curriculum d'Educació Primària. [Recuperat 01/02/22] <http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/primaria/>

EDUCACIÓN MUSICAL

Andreu, M.; Godall, P.(2010). La música integrada en el currículum de primaria y la adquisición de competencias básicas. *Aula de innovación educativa*. 190:16-20.

Blacking, J. (1994). *Fins a quin punt l'home és music?* Vic: Eumo

Bonal, E; Casas, M; Casas, N. (2005). Diversita't. Cançons, danses... activitats i recursos per a la convivència en la diversitat. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Fundació Bofill. (inclou 2 CDs)

Casalles, M; Manent, R.; Roma, R.; Vilar, R. (2001). Cançoner de butxaca. Tarragona: Edicions el Mèdol i Generalitat de Catalunya.

DDAA: Cançons populars i tradicionals a l'escola. Propostes didàctiques i metodològiques. Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament.

Hargreaves, D. J. (1998). Música y desarrollo psicológico. Barcelona: Graó.

Maideu, J. (1996). Assaig. Cançons i exercicis. Barcelona: Eumo editorial.

Maideu, J. (1997). Música, societat i educació. Berga: Amalgama.

Malagarriga, T; Valls, A. (2003). La audición musical en la Educación Infantil. Barcelona: CEAC (inclou CD)

Small, C. (1989). Música, sociedad y educación. Madrid: Alianza.

Swanwick, K. (1991). Música, pensamiento y educación. Madrid: Morata y MEC.

Tafari, J. (2006). *¿Se nace musical?* Barcelona: Graó.

Ulrich, M. (1982). Atlas de música. Alianza Editorial. Colección Atlas.

Valls, A., Calmell, C. (2010). La música contemporània catalana a l'escola. Barcelona: Dinsic.

RECURSOS DIDÁCTICOS

XTEC. Escola oberta. Recuperat de: <http://www.xtec.cat/recursos/musica/index.htm>

El raconet de musica. Recuperat de: <http://phobos.xtec.net/clopez13/>

El calaix de músic. Recuperat de: <http://grups.blanquerna.url.edu/musical/>

Cançoner. Recuperat de: <http://www.prodiemus.com/>

Crestomatia (Cançoner: Joaquim Maideu). Recuperat de:
<http://www.xtec.cat/recursos/musica/crestoma/crestoma.htm>

Cançons populars i tradicionals a l'escola. Recuperat de:

http://www20.gencat.cat/docs/Educacio/Documents/ARXIUS/doc_20517154_1.pdf

Programari

Programes d'edició de vídeo, audio i imatge.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
-----	------	--------	----------	------

(PLAB) Pràctiques de laboratori	211	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	212	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	213	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	311	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	312	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	313	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	411	Català	segon quadrimestre	tarda
(PLAB) Pràctiques de laboratori	412	Català	segon quadrimestre	tarda
(PLAB) Pràctiques de laboratori	413	Català	segon quadrimestre	tarda
(PLAB) Pràctiques de laboratori	711	Anglès	segon quadrimestre	tarda
(PLAB) Pràctiques de laboratori	712	Anglès	segon quadrimestre	tarda
(PLAB) Pràctiques de laboratori	713	Anglès	segon quadrimestre	tarda
(TE) Teoria	21	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	31	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	41	Català	segon quadrimestre	tarda
(TE) Teoria	71	Anglès	segon quadrimestre	tarda